

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri ERSOY tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.05.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

İzmir'in Aliaga ilçesinde bulunan Kyme Antik Kenti, Aiolis bölgesinin en önemli antik liman kentlerinden biridir. MÖ 11. yüzyılda kurulduğu tahmin edilen bu kent, yalnızca Anadolu tarihi için değil, Akdeniz uygarlıkları tarihi açısından da son derece değerli bir kültürel mirastır.

Kyme Antik Kenti, 1. derece arkeolojik sit alanı kapsamında olmasına rağmen, son yıllarda sanayi yatırımları nedeniyle ciddi tehditler altına girmiştir. Son olarak basına yansıyan haberlere göre, HABAŞ Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Kyme Antik Kenti sınırları içerisinde kalan bir tümülüsün hemen yakınına fabrika inşaatı başlatmıştır.

Bölgede daha önce yapılan kurtarma kazılarında Arkaik Dönem'e ait figürinler ve diğer önemli arkeolojik buluntulara rastlanmıştır; bu durum bölgenin tarihî değerinin tescillenmesine vesile olmuştur. Buna rağmen, Kyme Antik Kenti çevresindeki sanayi yapılaşmalarının artması, kültürel mirasın korunması bakımından kamuoyunda ciddi endişeler yaratmıştır.

Türkiye'nin taraf olduğu 1972 tarihli UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu çerçevesinde, böylesine önemli sit alanlarının her türlü tehditten korunması devletin yükümlülüğündedir.

Tarihi miras bir ülkenin geçmişine, kültürel kimliğine ve geleceğe bırakacağı en kıymetli emanetidir. Ancak Kyme örneğinde olduğu gibi, yatırım baskısı altında bu değerlerin göz ardı edilmesi; geri dönülmez tahribatlara ve uluslararası sorumluluk ihlallerine neden olabilecektir.

Bu bağlamda;

1. İzmir Aliaga'daki Kyme Antik Kenti ve çevresi, hangi tarihli ve hangi karar sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu kararı ile koruma altına alınmıştır? Bugüne kadar Kyme Antik Kenti'ne ilişkin güncellenen koruma planı yapılmış mıdır?
2. HABAŞ Demir Çelik firmasına Kyme Antik Kenti sınırları içinde veya bitişiğinde sanayi tesisi yapımı için verilen herhangi bir izin ya da imar değişikliği mevcut mudur? Varsa, bu izin hangi kurumlarca ve hangi şartlarla verilmiştir?
3. Kyme Antik Kenti çevresinde yapılan yeni inşaat faaliyetleri için gerekli olan arkeolojik denetimler ve kültürel varlık değerlendirme raporları düzenlenmiş midir? Bu süreçte Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü veya ilgili bölge müze müdürlükleri sürece dahil olmuş mudur?
4. İlgili bölgede 2010 yılında yapılan kurtarma kazılarında elde edilen Arkaik Dönem buluntularına rağmen, neden yeni koruma önlemleri geliştirilmemiştir?
5. Kyme Antik Kenti çevresinde son beş yıl içinde yapılan imar planı değişiklikleri nelerdir? Bu değişiklikler Koruma Kurulu'ndan onay almış mıdır?
6. Bakanlığınızın Kyme Antik Kenti ve çevresinde artan sanayi baskısına karşı hazırladığı özel bir koruma veya yönetim planı bulunmakta mıdır? Bu kapsamda bir UNESCO Dünya Mirası Adaylığı planlanmakta mıdır?
7. Kyme Antik Kenti'nde ve çevresinde yürütülen koruma çalışmalarında, Bakanlığınız tarafından son üç yılda ayrılan ödenek miktarı ve yapılan denetim sayısı nedir?
8. Kültürel mirasın korunması ve kaçak yapılaşmanın engellenmesi için yerel yönetimlerle ve diğer kamu kurumlarıyla koordineli bir eylem planı oluşturulmuş mudur?